

همایش سراسری رویکردهای نوین ارزشیابی آموزشی در علوم پزشکی

مشهد مقدس - ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

بررسی دیدگاه های دانشجویان درباره ارزشیابی بالینی با استفاده از دفترچه ثبت مهارت های بالینی

(log book)

صدیقه یوسف زاده و ناهید گلمکانی (اعضای هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی مشهد)

زمینه و هدف: ارزشیابی یکی از اجزای مهم ولاینفک هر برنامه آموزشی است. در ارزشیابی آموزشی عملکرد یک واحد آموزشی به منظور شناخت و درک عملکرد و همچنین هدایت فعالیت ها برای ارتقای بهره وری و کیفیت آموزش مورد مطالعه قرار می گیرد. برای این منظور رویکردهای متفاوتی قابل ارائه است. یکی از این روش ها که برای ارزشیابی بالینی بیشتر به کار می رود، روش استفاده از دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) است. آموزش بالینی یکی از اجزای مهم و اساسی در آموزش مامایی است، لذا ارزشیابی مناسب در این رابطه می تواند به ارتقای مهارت های بالینی دانشجویان مامایی کمک کند. مطالعه حاضر با هدف بررسی دیدگاه های دانشجویان درباره ارزشیابی بالینی با استفاده از دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) انجام شده است.

روش کار: به منظور انجام مطالعه ابتدا پرسشنامه ای جهت گردآوری اطلاعات تدوین شد. در این پرسشنامه سوالاتی در رابطه با محیطه های اجرای کارآموزی و میزان دستیابی به اهداف براساس دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book)، تاثیر استفاده از دفترچه ثبت مهارت های بالینی بر کیفیت مهارت های بالینی دانشجویان و رضایتمندی دانشجویان از روش ذکر شده تبیین شد. این سوالات در ۴ فیلد بالینی مامایی (بهداشت مادر و کودک، پره ناتال، درمانگاه زنان و زایشگاه) بطور جداگانه مطرح شد. پرسشنامه براساس لیکرت ۵ قسمتی (اصلا، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) بود و به منظور ارزشیابی پاسخ ها نمرات صفر در صد برای پاسخ اصلا، ۲۵ درصد پاسخ کم، ۵۰ درصد پاسخ متوسط، ۷۵ درصد پاسخ زیاد و ۱۰۰ درصد پاسخ خیلی زیاد در نظر گرفته شد. در تفسیر نهایی هر گزینه نمره نهایی بین ۰-۲۵ درصد، نامطلوب، ۲۵-۵۰ درصد متوسط، ۵۰-۷۵ درصد نسبتا مطلوب و ۷۵-۱۰۰ درصد به بالا مطلوب تلقی شد. همچنین از دانشجویان خواسته شد که میزان رضایتمندی خود از این روش را براساس عددی بین ۱-۰ بیان نمایند. به منظور گردآوری اطلاعات پرسشنامه در اختیار دانشجویان مامایی که حداقل به مدت یک ترم توسط دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) ارزشیابی شده بودند، قرار گرفته. در نهایت داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: نتایج در رابطه با محیطه ذکر شده به شرح زیر بیان شد:

۱- در محیطه اجرای کارآموزی براساس اهداف مندرج در دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book)، دانشجویان در کارآموزی بهداشت مادر و کودک ۸۰/۵ درصد (مطلوب)، کارآموزی پره ناتال ۶۵/۱ درصد (نسبتا مطلوب)، کارآموزی درمانگاه زنان ۷۵ درصد (مطلوب)، در کارآموزی زایشگاه ۷۳/۸ درصد (نسبتا مطلوب)، ذکر کردند.

همایش سراسری رویکردهای نوین ارزشیابی آموزشی در علوم پزشکی

مشهد مقدس - ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

۲- در حیطه میزان دستیابی به اهداف براساس اهداف مندرج در دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) ، دانشجویان در کارآموزی بهداشت مادر و کودک درصد ۷۱/۴ (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی پره ناتال ۶۵/۹ درصد (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی درمانگاه زنان ۶۷/۷ درصد (نسبتا مطلوب) ، در کارآموزی زایشگاه ۷۱/۱ درصد (نسبتا مطلوب) ، ذکر کردند.

۳- در حیطه تاثیر استفاده از دفترچه ثبت مهارت های بالینی بر کیفیت مهارت های بالینی دانشجویان ، دانشجویان در کارآموزی بهداشت مادر و کودک ۶۱ درصد (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی پره ناتال ۵۶ درصد (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی درمانگاه زنان ۶۵/۲ درصد (نسبتا مطلوب) ، در کارآموزی زایشگاه ۶۳/۷ درصد (نسبتا مطلوب) ، ذکر کردند.

۴- در حیطه رضایتمندی دانشجویان از استفاده دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) ، دانشجویان در کارآموزی بهداشت مادر و کودک ۶۷ درصد (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی پره ناتال ۶۲/۶ درصد (نسبتا مطلوب) ، کارآموزی درمانگاه زنان ۷۲/۳ درصد (نسبتا مطلوب) ، در کارآموزی زایشگاه ۶۸ درصد (نسبتا مطلوب) ، ذکر کردند. همچنین در پاسخ به رضایتمندی کلی میانگین نمره به دست آمده عدد ۷/۱ بود.

بحث و نتیجه گیری: از آنجاکه هدف از ارزیابی آموزش بالینی ارتقا کیفیت آموزش بالینی است و با توجه به اینکه در ارزیابی با کمک دفترچه ثبت مهارت های بالینی (log book) امکان ارزیابی روزانه و بین دوره دانشجویان وجود دارد ، و از طرف دیگر دانشجویان این روش ارزیابی را مناسب می دانند ، به نظر می رسد این روش ارزیابی می تواند جانشین مناسبی برای ارزیابی های سنتی و قدیمی تر شود.